

Trinxeres de cal Bars. Sector Nord.

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Extrem oest de la carena de la Solana.
Emplaçament Sector oest de la carena de la Solana. Sobre cal Bars.

Coordenades:

Latitud: 42.13688
Longitud: 1.92272
UTM Est (X): 410973
UTM Nord (Y): 4665536

Classificació

Número de fitxa 08299 - 125
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Any 1939
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: parcialment tapada i coberta de vegetació.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08300A001000490000SE

Fitxes associades:

[Trinxeres del Bosc del metge Soler](#)

Autoria de la fitxa Martí Picas. INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dl., 03/12/2018 - 01:00

Descripció

Línia de trinxera situada a l'extrem oest de la carena de la Solana per sobre la casa de cal Bars, orientada a sud-oest. Des d'aquest punt es té bona visibilitat de l'entrada oest del poble. L'entrada oest del poble va estar fortificada tant per la zona nord on ens trobem, també al voltant del serrat del Carme sobre la Coromina, com per la zona sud de la carretera, a la carena del Bosc del metge Soler, a l'altre costat de barranc. En aquest punt s'ha pogut identificar un mínim de dues línies de trinxera. Es tracta d'una trinxera petita que no va arribar a entrar en funcionament. Consisteix en una senzilla rasa de profunditat variable, estimem que d'1 metre de profunditat, tot i que està parcialment coberta de vegetació. La línia, que ressegueix el marge del barranc mantenint la cota, marca en si mateix un zig-zag clàssic.

Història

Línia de trinxeres feta pocs dies abans que les tropes franquistes entressin a Vilada, els primers dies de febrer de 1939. Va ser construïda per algunes lleves de veterans que anaven per davant la retirada i s'ocupaven d'aquest tipus de tasques. L'arribada del front al poble va ser molt ràpida. Alguns testimonis orals parlen que la nit abans de l'entrada dels franquistes al poble s'albiraven les fogueres dels soldats franquistes acampats entre Bertrana i la Sala. Altres testimonis orals parlen que abans de l'entrada es va rebre un petit bombardeig d'artilleria i algun obús va caure al voltant de cal Manel. Al voltant de Villa-rosa i cal Tunic és on estava previst que s'instal·lés l'artilleria republicana segons el pla per aturar el front dos o tres dies a Vilada. No obstant això, l'avenç nacional per la zona de Prats de Lluçanès va fer perillar la posició republicana a Vilada, i davant la possibilitat de quedar encerclats, van decidir no esperar als franquistes al poble com estava previst i seguir amb la retirada. No es documenta enfrontaments a l'entrada del poble, possiblement, per la ràpida i desorganitzada retirada republicana. Alguns fets destacables dels dies de l'arribada del front a Vilada van ser: per una banda, la voladura dels ponts del Sofre, la Coromina i cal Pei per part de l'exèrcit republicà en retirada. I per l'altra, les morts del peó caminer i veí del poble, Pere Soler Pajerols, i del secretari del poble Dídac Barrios Aymerich. Pajerols morí el dia 9 de febrer de 1939, segons sembla per testimonis orals, després d'agafar una granada de mà trampa que havia estat deixada a punt per explotar. Una segona granada va ser localitzada el mateix dia a la cruïlla de Vila-rasa (feta explotar sense conseqüències). Barrios, que era el secretari republicà del poble, sembla que fou assassinat per uns guàrdies d'assalt en retirada el dia 24 de gener de 1939.

